

पाठ 24 - श्री कृष्णः एकः सफलः शिक्षकः

1. मौखिक -

- (क) श्री कृष्णः दुर्योधनस्य समीपं सान्धं प्रस्तावार्यम् गतवान् ।
 (ख) दुर्योधनः श्री कृष्णं प्रति उत्तरितवान् यत् नहं युद्धेन विना शूच्यग्रं दास्यामि ।
 (ग) शूच्यग्रं नैव दास्यामि इति दुर्योधनः प्रेम्तम् ।
 (घ) दुर्योधनस्य मातुलः शकुनिः आसीत् ।
 (ङ) महाभारतस्य युद्धे श्री कृष्णः सारथिः अभवत् ।
 (च) सैनिकाः युद्धक्षेत्रे युद्धं कुर्वन्ति ।

2. लिखित प्रश्न -

- (क) महाभारतस्य युद्धक्षेत्रे सर्वे रथिनः महारथिनः सैनिकाः स्नीयां सेनां नीत्वा समागताः ।
 (ख) सारथिः रथे अग्रभागे तिष्ठति ।
 (ग) अर्जुनस्य सारथिः श्री कृष्णः अभवत् ।
 (घ) युद्धक्षेत्रे अर्जुनस्य दशा मोहग्रस्ता अभवत् ।
 (ङ) श्री कृष्णस्य विराट् रूपं वर्णयतु स्कन्धेन ब्रह्मकेन यथा -
 त्वमादित्यैः पुरुषः पुराणः
 त्वमस्य विरतस्य परं निधानम् ।
 वेत्तासि वेद्यं च परं च धाम
 त्वया ततं विश्वमनन्तरूपं ॥
 (च) श्री कृष्णस्य प्रबोधनानन्तरं पार्थः उत्तरितवान् यत् मम मोहः
 नष्टः मया स्मृतिः लब्धा, अहं गतसंदेहः । अतः हे केशव !
 तव वचनस्य पालनं करिष्ये ।

3. संस्कृत में अनुवाद कीजिए -

- (क) श्री कृष्णं जगद्गुरुं कथ्यते ।
 (ख) महान् धनुर्धारिषु अर्जुनस्य नाम अस्ति ।
 (ग) श्री कृष्णः कौरवानां पाण्डवानां च मध्ये रक्षिष्याः प्रयासं अकरोत् ।
 (घ) सौख्यकार्याय सः दौत्यकर्म अकरोत् ।
 (ङ) परं सान्धं न अभवत् युद्धः एव अभवत् ।
 (च) महाभारतस्य युद्धः कुरुक्षेत्रे अभवत् ।
 (छ) अयं एकं विश्वयुद्धं एव आसीत् ।

- (क) आधुनिक भारते कुरुक्षेत्र हरियाणाप्रान्ते अस्ति ।
- (ख) अस्यां देशस्य महान् क्षतिः अभवत् ।
- (ग) अस्यां महान् योद्धाः भीष्मपितामहस्य नाम सर्वोपरि अस्ति ।
- (द) भीष्मपितामहः त्रिकालदर्शी बालब्रह्मचारी च आसीत् ।
- (े) इत्थं सुधाष्ठिरः रुक्मः सत्यवादिनः न्यायप्रियः च राजा आसीत् ।
- (इ) महाभारतस्य कथया सम्बन्धित व्रन्थस्य नाम अपि महाभारतः अस्ति ।
- (उ) अस्य रचयिता महान् तपस्वी कृष्णकैपायन वेदव्यासः आसीत् ।
- (फ) प्रत्येकं भारतीयं अस्य अध्ययनं कुर्यात् ।